WIKIPEDIA

# Pagsasao a Kirundi

Ti **Kirundi**, ammo pay iti **Rundi**, ket pagsasao a Bantu nga insasao babaen dagiti siam a riwriw a tattao idiay Burundi ken dagiti kadennana a paset ti Tanzania ken Kongo-Kinshasa, ken idiay pay Uganda. Daytoy ket isu ti opisial a pagsasao ti Burundi. Ti Kirundi ket agsinnaranay a maawatan iti Kinyarwanda, ti opisial a pagsasao ti Rwanda, ken ti dua a porma a paset ti nalawlawa a dialekto a lugar a naamammuan a kas ti Rwanda-Rundi.[3]

Dagiti agtataeng idiay Rwanda ken Burundi ket tagikua dagiti nadumaduma nga etniko a grupo: dagiti Hutu (84%), Tutsi, a mairaman dagiti Hima (15%), ken dagiti Twa (1%) (ti pigmeo a tattao). Gapu ta dagitoy nga etniko a grupo ket makibinningayda iti isu met laeng a pagsasao ket naikedekeddeng a resulta daytoy pannaka-adu ti bilang dagiti Hutu kadagiti naudi a naibagbaga a grupo (kitaen ti Hutu para iti ad-adu a kompleto a naipakasaritaan a perspektibo).

Dagiti kaarruba a dialekto ti Kirundi ket agsinnaranay a maawatan iti Ha, ti pagsasao a naisasao idiay akinlaud a Tanzania.

Ti Kirundi ket kankanayon a nadakdakamat a kas ti pagsasao nga ayan ti alagaden ni Meeussen, ti alagaden a mangipalplawag ti naisangayan a tabas ti ayug a panagbalbaliw dagiti pagsasao a Bantu ket aktibo.

| Kirundi/Rundi | |
|---|---|
| Ikirundi | |
| **Patubo iti** | Burundi, Uganda |
| **Etnisidad** | Hutu, Tutsi, ken Twa |
| **Patubo a mangisasao** | 8.8 a riwriw (2007)[1] |
| **Pamilia** | Niger–Kongo<br>▪ Atlantiko–Kongo<br>▪ Benue–Kongo<br>▪ Akin-abagatan a Bantoides<br>▪ Bantu<br>▪ Amianan Daya a Bantu<br>▪ Sasao a Nalatak a Dandanaw a Bantu<br>▪ Rwanda-Rundi (D62)<br>▪ **Kirundi/Rundi** |
| **Opisial a kasasaad** | |
| **Opisial a mangisasao** | Burundi |
| **Kodkodigo ti pagsasao** | |
| **ISO 639-1** | rn (https://www.loc.gov/standards/iso639-2/php/langcodes_name.php?iso_639_1=rn) |
| **ISO 639-2** | run (https://www.loc.gov/standards/iso639-2/php/langcodes_name.php?code_ID=377) |
| **ISO 639-3** | run |
| **Kodigo ti Guthrie** | JD.62[2] |

## Dagiti nota

1. Nationalencyklopedin "Världens 100 största språk 2007" Dagiti 100 a Kadakkelan a Pagsasao iti Lubong idi 2007
2. Jouni Filip Maho, 2009. Baro a Napabaro a Listaan ti Guthrie iti Online (http://goto.glocalnet.net/mahopapers/nuglonline.pdf)
3. Ethnologue, Maika-15 nga ed.

## Dagiti nagibasaran


- Broselow, E. & Niyondagara, A. (1990) *Feature geometry and Kirundi palatalization*. Studies in the Linguistic Sciences 20: 71-88.
- de Samie. (2009) *Dictionnaire Francais-Kirundi*. L'Harmattan. Paris.
- Goldsmith, J. & Sabimana, F. (1989) *The Kirundi Verb*. Modèles en tonologie. Editions du CNRS. Paris.

- Meeussen, A.E. (1959) *Essai de grammaire Rundi*. Annales du Musée Royal du Congo Belge, Série Sciences Humaines - Linguistique, vol. 24. Tervuren.
- Myers, S. (1987) *Tone and the structure of words in Shona*. PhD dissertation, University of Massachusetts, Amherst. Garland Press. New York.
- Ntihirageza, J. (1993) *Kirundi Palatization and Sibilant Harmony : Implications for Feature Geometry*. Master thesis, Southern Illinois University, Carbondale, Illinois.
- Philippson, G. (2003) *Tone reduction vs. metrical attraction in the evolution of Eastern Bantu tone systems*. INALCO. Paris.
- Sagey, E. (1986) *The Representation of Features and Relations in Non-Linear Phonology*. Doctoral dissertation, MIT, Cambridge, Mass.
- Zorc, R. D. & Nibagwire, L. (2007) *Kinyarwanda and Kirundi Comparative Grammar*. Dunwoody Press. Hyattsville.

# Dagiti akinruar a silpo

- Online a Diksionario ti Inggles-Kirundi nga Addaan kadagit Uni ken Ladawan (http://neiu.edu/~kirundi/dictionary/translators/index?word=English)

Naala manipud iti "https://ilo.wikipedia.org/w/index.php?title=Pagsasao_a_Kirundi&oldid=320616"

**Daytoy a panid ket naudi a naurnos idi 31 Mayo 2018, 04:39.**

Ti teksto ket magun-od babaen ti Lisensia ti Creative Commons Attribution-ShareAlike; dagiti mainayon a termino ket mabalin pay a maipakat. Kitaen dagiti Termino ti Panagusar para kadagiti salaysay.